

Verklaring inzake de beleggingsbeginselen

Stichting Pensioenfonds Koninklijke Cosun

I. Doelstelling

Inleiding

In artikel 145 van de Pensioenwet is opgenomen dat de Actuariële en bedrijfstechnische nota een verklaring inzake beleggingsbeginselen ('Verklaring') bevat. Deze Verklaring beschrijft de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van het Fonds ten behoeve van de (gewezen) deelnemers van het Fonds. De uitgangspunten worden door het bestuur vastgesteld.

Wijziging van deze Verklaring

De in deze Verklaring behandelde onderwerpen zijn voortdurend onderwerp van discussie, binnen het Fonds en daarbuiten. Het Fonds zal deze Verklaring daarom periodiek herzien na iedere belangrijke wijziging van het beleggingsbeleid. Nieuwe inzichten zullen in deze Verklaring worden opgenomen.

Duurzaam pensioenstelsel

De rechten en plichten van de bij het Fonds aangesloten werkgevers en werknemers, zoals de te betalen premies en op te bouwen pensioenaanspraken, zijn omschreven in het pensioenreglement en de actuariële en bedrijfstechnische nota. Betaalbaarheid in combinatie met de wens tot toeslagverlening te kunnen overgaan vergt een voldoende hoog rendement op het belegd vermogen. Dit vereist het voeren van een consequent langetermijn beleid binnen het vastgestelde risicoprofiel van het Fonds.

Doelstelling beleggingsbeleid

Doelstelling van het beleggingsbeleid van het Fonds is het behalen van een maximaal langetermijn rendement ten behoeve van de (gewezen) deelnemers in het Fonds. Het bestuur bepaalt welke risico's het Fonds bereid is daarbij te nemen, met inachtneming van de opbouw van het deelnemersbestand, de vereiste solvabiliteit en het niveau van de pensioenpremie.

Op basis van grondige economische analyses en een integraal financieel en risicobeleid worden in het beleggingsproces strategische (meerjaren) en jaarlijkse beleggingsplannen opgesteld en uitgevoerd. Hiermee wordt een samenhang gerealiseerd tussen het beleggingsbeleid en de overige financiële sturingsinstrumenten.

Bij de uitvoering van het beleggingsplan wordt voldoende spreiding in de beleggingen gerealiseerd en wordt steeds rekening gehouden met het risicoprofiel van de totale portefeuille in relatie tot de verplichtingenstructuur. Vooraf wordt bepaald welke afzonderlijke beleggingscategorie, beleggingsinstrument of beleggingstechniek wordt uitgesloten. Het Fonds weegt telkens expliciet af of het gebruik van de aan de beleggingen verbonden zeggenschapsrechten kan bijdragen aan de realisatie van de beleggingsdoelstelling.

Het Fonds heeft het vermogensbeheer volledig uitbesteed.

Het bestuur ziet erop toe dat de kosten die verband houden met het beleggingsbeleid redelijk en proportioneel zijn.

II. Organisatie

Beleggingsproces

Onder beleggingsproces wordt verstaan het geheel van regels dat toeziet op de voorbereiding en de uitvoering van het beleggingsbeleid en het beheer van de beleggingen.

Rol bestuur en beleggingscommissie in beleggingsproces

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het gehele beleggingsproces, en neemt beslissingen van beleidsmatige en strategische aard. Deze beslissingen worden voorbereid door de beleggingscommissie. Het daadwerkelijk beleggen van de beschikbare gelden heeft het bestuur opgedragen aan de fiduciair manager die belast is met de dagelijkse uitvoering van het beleid.

Rapportage en verantwoording

De fiduciair manager brengt iedere maand verslag uit aan het bestuur over de wijze waarop het beleggingsplan wordt uitgevoerd en van de behaalde beleggingsresultaten.

Het bestuur legt ieder jaar in de jaarrekening en het jaarverslag verantwoording af over het door haar gevoerde beheer van het pensioenvermogen en geeft inzicht in de financiële toestand van het Fonds.

Integraal financieel- en risicobeleid

Het Fonds geeft op integrale wijze, met inachtneming van de beperkte sturingsinstrumenten waarover het Fonds beschikt, inhoud aan het financiële- en risicobeleid van het Fonds. Hierbij bestaat een functioneel onderscheid tussen sturing (ex ante risicomangement), risk control en (intern) toezicht. In het kader van de sturing wordt het beleggingsbeleid periodiek, met een jaarlijkse update, in samenhang met de overige financiële sturingsinstrumenten geanalyseerd tegen de achtergrond van verschillende economische scenario's.

Beleggingsplannen

Het Fonds maakt onderscheid tussen het strategisch meerjarenplan beleggingen en het jaarplan beleggingen. Het bestuur stelt de beleggingsplannen vast.

Strategisch meerjarenplan beleggingen

Het strategisch meerjarenplan beleggingen neemt als uitgangspunt de relatie tussen de bezittingen en de verplichtingen van het Fonds. Het bevat de belangrijkste beleggingskeuzes die het Fonds moet maken, te weten:

- a. de gewenste vermogenssamenstelling ('strategische allocatie') naar beleggingscategorieën. Het risicoprofiel van deze vermogenssamenstelling wordt geanalyseerd in het licht van alle rechten en verplichtingen op Fondsniveau, zowel op korte als op lange termijn;
- b. de rendementsdoelstelling per beleggingscategorie, tot uitdrukking gebracht in één of meer vergelijkingsmaatstaven ('benchmarks');
- c. in hoeverre het Fonds bereid is de feitelijke beleggingsportefeuille (tijdelijk) te laten afwijken van de strategisch gewenste portefeuille;
- d. het valutabeleid.

Jaarplan beleggingen

Het jaarplan beleggingen zet uiteen op welke wijze het Fonds in het desbetreffende jaar uitvoering zal geven aan het strategisch meerjarenplan beleggingen.

Deskundigheid

Het Fonds draagt er zorg voor dat het in alle fasen van het beleggingsproces beschikt over de deskundigheid die vereist is voor:

- een optimaal beleggingsresultaat;
- een professioneel beheer van de beleggingen; en
- de beheersing van de aan beleggingen verbonden risico's.

Scheiding van belangen

Bij de uitvoering van het jaarplan beleggingen wordt gewaakt voor belangenverstrengeling. Met het oog daarop zijn o.m. bestuur en medewerkers van het Fonds gebonden aan een gedragscode.

Markt-, krediet- en operationeel risico

Voor de generieke sturing van het mismatchrisico zijn de 'exposures' naar de strategische assets in de beleggingsportefeuille van groot belang. Specifieke sturing op marktrisico's vindt plaats met behulp van onder andere standaarddeviatie, tracking error en 'value at risk' (VAR)-methodieken. Voor kredietrisico's wordt gewerkt met exposure limieten en credit ratings. Voor de beheersing van operationele risico's is een aantal maatregelen geïmplementeerd waaronder bevoegdhedenregeling, uitwijkbeleid en incidentenmanagement.

III. Uitvoering

'Prudent person'

Bij de uitvoering van het beleggingsplan staat de 'prudent person'-regel centraal. De 'prudent person'-regel rust op de volgende pijlers:

- deskundig vermogensbeheer;
- de activa worden belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers;
- de activa worden zodanig belegd dat de veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel wordt gewaarborgd;
- dit betekent dat het risico- en rendementsprofiel van de totale portefeuille steeds afgestemd moet zijn op een voldoende spreiding (diversificatie).

Beleggingsvrijheid

Het Fonds beoordeelt elke belegging zuiver op grond van risico-, rendements- en ESG-overwegingen. Volgens de 'prudent person'-regel is daarbij op voorhand geen enkele afzonderlijke beleggingscategorie, beleggingsinstrument of beleggingstechniek uit te sluiten, omdat steeds wordt gekeken naar het effect van de belegging op de totale portefeuille in relatie tot de verplichtingenstructuur. Het Fonds beoordeelt middels investment cases of een beleggingscategorie investeerbaar is voor het Fonds en, indien investeerbaar, met welke doelstelling, restricties, en richtlijnen.

Het Fonds wil als belegger noch anderszins een zodanige verantwoordelijkheid aanvaarden voor een ondernemingsactiviteit dat daaruit een niet beoogde verplichting tot additionele vermogensverstrekking kan voortvloeien.

Grenzen aan beleggingsvrijheid

Het Fonds werkt niet mee aan een beleggingstransactie die op grond van het internationale recht, verboden is. Het uitsluitingsbeleid is verder toegelicht in hoofdstuk IV ‘Maatschappelijk verantwoord beleggen’.

Strategische Allocatie

De strategische asset allocatie geeft aan voor welk percentage de verschillende assetcategorieën in de totale portefeuille worden opgenomen.

De portefeuille bestaat uit een Matchingportefeuille en een Returnportefeuille:

Beleggingsmix	Min	Norm	Max
Matchingportefeuille	45%	55%	65%
Returnportefeuille	35%	45%	55%

De matchingportefeuille bestaat uit beleggingen die meetellen voor de rente-afdekking. Dit zijn (niet limitatief) staatsobligaties, swaps, NL Woninghypotheken en investment grade bedrijfsobligaties. De returnportefeuille bestaat uit beleggingen die niet meetellen voor de rente-afdekking. Dit zijn (niet limitatief) aandelen ontwikkelde markten, aandelen opkomende markten, obligaties opkomende landen, hoogrentende obligaties en onroerend goed. De invulling van de matching en returnportefeuille (bijvoorbeeld de normweging naar aandelen ontwikkeld) ligt vast in het jaarplan beleggingen. Inclusief de bandbreedtes per beleggingscategorie en de wijze waarop wordt geherbalanceerd.

Vanaf 1 januari 2020 geldt een volgende (strategische) indeling van deze portefeuilles:

	Categorie	Min 2020	Norm 2020	Max 2020
Matching	QIF-portefeuille	15%	30%	45%
	Bedrijfsobligaties Euro	7%	15%	30%
	Hypotheken	5%	10%	15%
	Money market	0%	0%	10%
	Totaal	(soft trigger 50%) 45%	55%	(soft trigger 60%) 65%
Return	Aandelen		25%	
	Ontwikkeld	5%	10%	15%
	Private Equity	1%	3%	5%
	Opkomend	3%	5%	7%
	Infrastructuur	3%	5%	7%
	Vastgoed	0%	2%	4%
	Hoogrentend		20%	
	High Yield	4%	8%	12%
	EMD HC	3%	6%	9%
	EMD LC	3%	6%	9%
Totaal	(soft trigger 40%) 35%	45%	(soft trigger 50%) 55%	

Rente-afdekking

Om het renterisico te beheersen dekt het Fonds het renterisico van de verplichtingen tussen de 45% en 75% af, op basis van marktrente. Bij lage dekkingsgraden wordt extra risico afgebouwd. Het Fonds hanteert een strategische rentestafel. Deze stafel geeft aan wat de beoogde marktrenteafdekking is bij een bepaalde rentestand. De stafel is eenzijdig hetgeen betekent dat de rente-afdekking wel wordt verhoogd als de rente stijgt, maar niet wordt verlaagd als de rente daalt.

Eenzijdige strategische rentestafel:

20-jaars rente	Afdekpercentage op basis van marktrente bij actuele UFR-DG<105%	Afdekpercentage op basis van marktrente bij actuele UFR-DG>=105%
< 0,5%	60%	45%
0,5% – 1,0%	67,5%	52,5%
1,0% – 1,5%	75%	60%
1,5% – 2,0%	82,5%	67,5%
2,0% – 2,5% (en hoger)	90%	75%

Risicohouding

De risicohouding van het Fonds wordt vastgelegd door een VEV-range en een tracking error-range. Deze ranges zijn onafhankelijk van de dekkingsgraad. De bandbreedte van het VEV is naar aanleiding van de ALM-studie in 2014/2015 vastgesteld op 110% - 118%. De bandbreedte van de tracking error is n.a.v. deze ALM studie bepaald op 5,4% - 9,1%. Deze uitgangspunten zijn in de ALM-studie van 2018 getoetst en vastgesteld. In het jaarlijks op te stellen jaarplan beleggingen worden de VEV- en de tracking error-range verder verfijnd (smallere bandbreedtes).

Beleggingsrestricties

Het Fonds hanteert beleggingsrestricties. Op strategisch niveau liggen deze op het niveau van bandbreedtes ten aanzien van asset allocatie, VEV en tracking error. Ook gelden er restricties ten aanzien van credit rating, collateral management, leverage, verantwoord beleggen, tegenpartijen en andere risico's. De uitwerking hiervan staat jaarlijks in het jaarplan beleggingen en is onderdeel van de investment cases van de verschillende beleggingscategorieën.

Uitbesteding

De beleggingen ter uitvoering van het jaarplan beleggingen komen tot stand via uitbesteding aan derden die daartoe door het Fonds zijn gecontracteerd. Op deze wijze wordt optimaal gebruik gemaakt van de beschikbare deskundigheid, schaalvoordelen en flexibiliteit. De selectie van de fiduciair manager en de beoordeling van zijn prestaties vinden plaats op basis van objectieve criteria. De gemaakte afwegingen en de daarbij gehanteerde argumenten blijken uit een systematisch opgebouwd selectie- en evaluatiedossier. Voorts beschikt het Fonds over afdoende controlemechanismen om uitbestedingsrisico's te beheersen.

Kosten

Bij de uitvoering van het jaarplan beleggingen maakt het Fonds geen andere kosten dan die welke redelijk en proportioneel zijn in relatie tot de omvang en de samenstelling van het belegde vermogen en de doelstellingen van het Fonds.

Waardering

De beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde, aangepast met de daaraan toewijsbare vorderingen, schulden, transitoria en liquide middelen. Bij voorkeur wordt de beurswaarde als actuele waarde gehanteerd. Indien er geen beurskoers beschikbaar is, worden andere waarderingsmodellen gehanteerd.

Nevenactiviteiten

Het Fonds ontwikkelt activiteiten die het in staat stellen zijn maatschappelijke functie – de verzorging van (gewezen) deelnemers voor de financiële gevolgen van pensionering, overlijden of arbeidsongeschiktheid op basis van solidariteit en collectiviteit – zo goed mogelijk uit te voeren.

Verantwoording

Het Fonds is zich bewust van de maatschappelijke rol die het als belegger vervult. Die rol dwingt het Fonds tot grote zorgvuldigheid in zijn handelen. Het Fonds is te allen tijde bereid verantwoording af te leggen over zijn beleggingsgedrag.

IV. Maatschappelijk verantwoord beleggen

Inleiding

Het Fonds heeft in 2018 haar ESG-beleid vastgelegd in een separaat beleidsdocument. Het ESG-beleid is mede gebaseerd op de uitkomsten van het deelnemersonderzoek over dit onderwerp. Een meerderheid van de deelnemers vindt het belangrijk dat het Fonds belegt met respect voor mens en milieu, mits dit niet tot een lager pensioenresultaat leidt. Het ESG-beleidsdocument is hieronder weergegeven in samengevatte vorm.

Het ESG-beleid geeft weer op welke wijze (hoe en waarom) bij het beleggen rekening wordt gehouden met milieu, sociale en governance-overwegingen (ESG-factoren). De visie van het Fonds is dat maatschappelijk verantwoordelijk beleggen bijdraagt aan haar lange termijn doelstelling en ziet het als onderdeel van haar fiduciaire taak.

Het Fonds ziet het ontwikkelen van het ESG-beleid als een iteratief proces, waarvan het uiteindelijke eindpunt nog niet is bereikt. Het ESG-beleid zal gedurende dit proces verder worden aangepast.

Doelstelling

Het ESG-doel van het Fonds is tweeledig:

1. Portefeuilledoelstelling: Met ESG-beleggen streeft het Fonds er in de eerste plaats naar rekening te houden met haar ESG-visie in de daadwerkelijke beleggingsportefeuille. Dit betekent dus dat het Fonds meer wil beleggen in bedrijven en landen met goede ESG-normen en minder of zelfs niet wil beleggen in bedrijven en landen en beleggingen die relatief slecht presteren op ESG-normen (Environment, Social, Governance). Hierbij houdt het Fonds zoveel mogelijk rekening met algemeen aanvaardbare ethische beginselen.
2. Invloed doelstelling: Anderzijds wil het Fonds invloed uitoefenen op de bedrijven waarin het belegt. Daarbij streeft het Fonds naar samenwerking omdat zij daardoor sterker staat. De instrumenten die hierbij worden ingezet zijn stemmen (voting) en het aangaan van gesprekken met het bedrijf/land over wat voor het Fonds belangrijk is (engagement).

Uitgangspunten

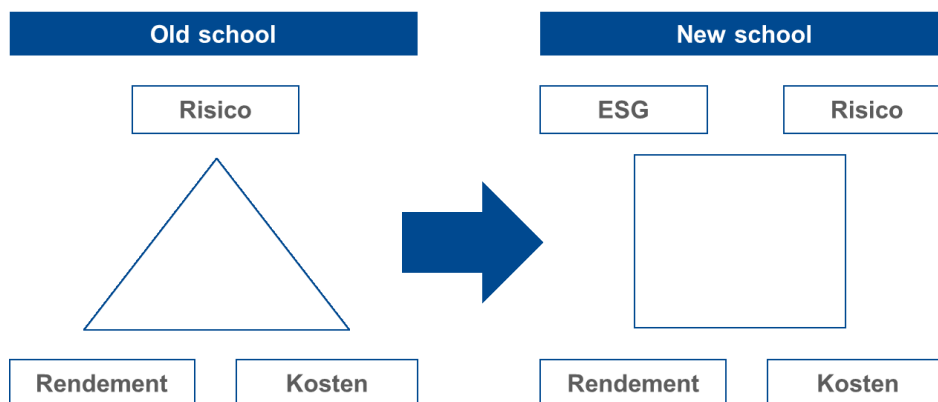
Op basis van de visie en de investment beliefs heeft het Fonds de volgende uitgangspunten voor ESG beleggen gedefinieerd:

- Bij beleggingsbeleid-beslissingen is de ESG-impact onderdeel van de besluitvorming.
- Het Fonds voert een ESG-beleid waarover verantwoording wordt afgelegd.
- Het Fonds heeft ook aandacht voor de mogelijke negatieve consequenties die een (te) strikt ESG-beleid kan hebben op de omvang van het belegbaar universum en het kostenniveau.
- Het Fonds gaat bij het vormgeven en implementeren haar ESG-beleid uit van de eigen intrinsieke motivatie en streeft niet naar een bepaalde positie in ranglijstjes ten opzichte van andere pensioenfondsen.
- Het beleid sluit waar mogelijk aan bij het beleid op maatschappelijk verantwoord ondernemen van Cosun.
- Het Fonds gelooft in een relatief aantrekkelijk risico-rendementsprofiel op de lange termijn voor bedrijven die goed presteren op criteria voor ESG (Environment, Social, Governance).
- Het ESG-beleid mag niet leiden tot een naar verwachting lager rendement.
- Het bestuur besteedt aandacht aan de kosten van implementatie van het ESG-beleid.
- Het Fonds richt zich vooralsnog niet op specifieke thema's maar richt zich op ESG-prestaties in het algemeen.
- ESG-factoren worden meegenomen in de bestuurlijke besluitvorming omtrent beleggingen, kwantitatief danwel kwalitatief.
- Het Fonds hecht er belang aan daar waar mogelijk te meten wat de impact is van het ESG-beleid op de fondsresultaten.
- Het Fonds geeft er de voorkeur aan dat de beheerders van de fondsen waarin het belegt UNPRI hebben ondertekend.
- Het Fonds legt over zijn ESG-beleggingsbeleid verantwoording af aan zijn stakeholders.
- Het Fonds is van mening dat ESG beleggen een leerproces is dat nog niet volgroeid is, noch bij het eigen fonds noch in de markt van productaanbieders.

Uitvoering

Sturing

Het bestuur van het Fonds wil sturing geven aan het ESG-beleid. Bij besluitvorming over het beleggingsbeleid wordt de impact van de keuze op het ESG-beleid zoveel mogelijk meegenomen. Dit wordt eventueel gedaan op basis van de ESG-scores (kwantitatief), maar dit kan ook beschrijvend (kwalitatief) worden weergegeven. ESG wordt toegevoegd aan de driehoek rendement-risico-kosten als onderdeel van de besluitvorming. Door de ESG-impact in de besluitvorming te betrekken wordt het ESG-beleid geïntegreerd in de bestuurlijke cyclus. Dit geldt voor elke stap in het beleggingsproces.

Uitsluitingsbeleid

Het Fonds houdt zoveel mogelijk rekening met algemeen aanvaarde ethische beginselen. Het Fonds werkt niet mee aan een beleggingstransactie die op grond van het internationale recht, verboden is. Dit houdt in dat het Fonds zich onthoudt van een belegging:

- indien daardoor strafbare of moreel verwerpelijke gedragingen worden bevorderd;
- indien de belegging - zo zij zou worden verricht - in onmiddellijk verband staat met een schending van mensenrechten of fundamentele vrijheden; en
- in bedrijven die controversiële wapens maken, onderhouden of verhandelen. Deze wapencategorie omvat landmijnen, clusterbommen, munitie met verarmd uranium en biologische, chemische of nucleaire wapens. Het Fonds zal zich houden aan het verbod dat is opgenomen in het Wijzigingsbesluit financiële markten 2013.

Het Fonds wenst voorts bedrijven uit te sluiten die relatief slecht presteren op ESG-criteria. Het is niet de wens van het Fonds om bedrijven uit te sluiten die actief zijn in producten of activiteiten die potentieel nadelig zijn voor individuen, maar waarin deze individuen keuzevrijheid hebben.

Stembeleid

Het Fonds wil, waar mogelijk, stemmen op aandeelhoudersvergaderingen om invloed uit te oefenen op de bedrijven waarin het belegt. Het Fonds is van mening dat stemmen op aandeelhoudersvergaderingen bijdraagt aan het risico-rendementsprofiel van de bedrijven en ziet het uitoefenen van haar stemrecht als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid. Het Fonds doet dit niet zelf, maar besteedt dit uit, waar mogelijk aan de vermogensbeheerder of zoekt samenwerking met andere partijen. Dit omdat het praktischer is om dit uit te besteden – gezien het bescheiden vermogen - en omdat het Fonds gelooft dat de impact dan groter is.

Het stembeleid wordt toegepast op de beleggingscategorie aandelen.

Engagement

Het Fonds wil door middel van het aangaan van de dialoog (engagement) positieve verandering bewerkstelligen bij de bedrijven waarin het belegt en ondernemingen stimuleren om maatregelen te nemen om schendingen in de toekomst te voorkomen. Het Fonds vindt het belangrijk om de dialoog aan te gaan om de kans op positieve verandering te benutten. Het Fonds doet dit niet zelf maar besteedt dit uit, waar mogelijk aan de vermogensbeheerder of zoekt samenwerking met

andere partijen. Dit omdat het praktischer is om dit uit te besteden – gezien het bescheiden vermogen - en omdat het Fonds gelooft dat de impact dan groter is.

Engagement wordt toegepast op de beleggingscategorie aandelen.

Monitoring en verantwoording

Het Fonds legt verantwoording af over het ESG-beleid op de twee beleidsdoelstellingen. Het Fonds legt vast wat de acties en de resultaten zijn voor zowel de portefeuilledoelstelling als de invloedsdoelstelling:

1. Portefeuilledoelstelling: Het Fonds vindt het belangrijk om het effect van de wijzigingen door het ESG-beleid inzichtelijk en waar mogelijk meetbaar te maken. Hierbij wordt mede gebruik gemaakt van de ESG-score van bedrijven en landen. Door kwantificering is het mogelijk de gewenste doorlopende verbetering van het beleid en het inzicht van de effectiviteit van het beleid te monitoren.
2. Invloed doelstelling: Het Fonds zal periodiek inzichtelijk maken welke invloed zij heeft uitgeoefend om verbeteringen te bewerkstelligen op het gebied van ESG.

Het Fonds rapporteert hierover in haar jaarverslag en op de website.

Breda, 20 december 2019

P.W.M. van Veldhoven
Voorzitter

L.L. Gastelaars
Secretaris